

A portrait of Ludwig van Beethoven, showing him from the chest up. He has thick, wavy, light-colored hair and is looking slightly to the left with a serious expression. He is wearing a white high-collared shirt and a red cravat. The background is a dark, neutral color.

Ludwig van Beethoven: clàssic i romàntic

Dra. Magda Polo Pujadas
Universitat de Barcelona

Ludwig Van Beethoven (Bonn, 1770 – Viena, 1827)

- Compositor, director d'orquestra i pianista alemany.
- El seu llegat musical es va estendre, cronològicament, des del període clàssic fins a inicis del romanticisme musical.
- Considerat l'últim gran representant del classicisme vienès, després de Christoph Willibald Gluck, Joseph Haydn i Wolfgang Amadeus Mozart.
- Beethoven va aconseguir fer transcendir la música del Romanticisme, motivant-ne la influència en una diversitat d'obres musicals al llarg del segle XIX.
- El seu art es va expressar en nombrosos gèneres i encara que les simfonies van ser la font principal de la seva popularitat internacional, el seu impacte va resultar ser molt significatiu en les seves obres per a piano i música de cambra.
- Beethoven va publicar durant la seva vida un total de 138 obres i ell mateix en va assignar un nombre d'Opus, entre les quals s'inclouen 9 simfonies, 35 sonates per a piano, 16 quartets de corda, 7 tríos, 10 sonates per a violí i piano, 5 concerts per a piano i orquestra, 1 per a violí i orquestra, una òpera (Fidelio) i una gran quantitat de cançons.
- Després de la seva mort s'han trobat unes 205 obres més, a les quals se'ls ha assignat una nova numeració WoO "Werke ohne Opuszahl" (Obres sense nombre d'Opus). Una de les més famoses és la seva Bagatelle en La menor "Per a Elisa", WoO 59.

La importància de Beethoven en la música clàssica

- Per a molts estudiosos i investigadors, Beethoven no només és un gran compositor, sinó el més gran compositor de tots els temps.
- La seva música cobreix tota la gamma de les emocions humanes, cadascuna d'elles retratada amb una intensitat sense precedents, exhibeix un gran control sobre tots els elements bàsics de la música: les cordes, els silencis, els motius, els registres, les claus i els timbres dels instruments.
- Posseeix també una noblesa que eleva l'esperit humà. El seu propòsit va ser escriure música d'incommensurable qualitat i d'un valor que la fes perdurar a través del temps.
- Va escriure milers de pàgines de preparació de les seves obres, canviant i millorant cada vegada allò escrit anteriorment, en un esforç per aconseguir sempre la perfecció, encara que sabia que aquesta era impossible.

La importància de Beethoven en la música clàssica

- Mai un compositor va tenir tanta influència sobre els seus successors, molts van ser els seguidors dels seus conceptes innovadors, que també van introduir un cor en una simfonia, van estructurar seva simfonia basant-la en un programa lligant els moviments temàticament, van introduir nous instruments a l'orquestra, van combinar diverses claus en una mateixa obra, etc.
- Reconegut en el seu temps com un gegant de la música, un heroi que va pujar al cim des del seu origen humil, va aixecar la música d'un nivel d'entreteniment a un nivell d'admiració i reverència.
- La música escrita per la bellesa de la música com un poder d'elevació de l'esperit de l'home, en seria un dels seus lemes.

La personalitat de Beethoven vista a través de les seves cartes

- Més enllà dels centenars i milers de pàgines amb esbossos musicals i partitures escrits al llarg de la seva vida, Beethoven va tenir encara temps per escriure moltes cartes. Actualment, se'n conserven més de 1600.
- Hi ha cartes sobre la música, sobre l'amistat, la vida, cartes d'amor, cartes a amics, als seus editors, als seus mecenes, a la seva família, etc. A través d'elles podem reconstruir un retrat del compositor.
- Aquest retrat ens mostra finalment un Beethoven molt diferent del de l'heroi torturat, esquerp, de mal caràcter.
- Realment sí que podem afirmar que hi ha cartes en què Beethoven discuteix amb els seus editors, protesta amb diferents graus d'irritació sobre els errors publicats en les seves obres, sobre els temps de publicació, etc., però també podem conèixer al Beethoven enginyós, apassionat, infantil, perceptiu, moral, enamorat, sincer, etc.
- Tenim les seves cartes d'amor a Josephine Brunswik, tan semblants a la seva famosa carta a l'Estimada Immortal, les seves cartes a l'Arxiduc Rudolf, el seu principal mecenes, les cartes als seus vells amics de Bonn. Hi ha cartes furioses i cartes plàcides.
- Els originals de les cartes estan plens de punts, guions, signes d'exclamació, molts signes que acaben per convertir moltes d'aquestes cartes gairebé en veritables gestos físics.

Carta a l'estimada immortal

"Mi ángel, mi todo, mi yo... ¿Por qué esa profunda pesadumbre cuando es la necesidad quien habla? ¿Puede consistir nuestro amor en otra cosa que en sacrificios, en exigencias de todo y nada? ¿Puedes cambiar el hecho de que tú no seas enteramente mía y yo enteramente tuyo? ¡Ay Dios! Contempla la hermosa naturaleza y tranquiliza tu ánimo en presencia de lo inevitable. El amor exige todo y con pleno derecho: a mí para contigo y a ti para conmigo. Sólo que olvidas tan fácilmente que yo tengo que vivir para mí y para ti. Si estuviéramos completamente unidos ni tú ni yo hubiéramos sentido lo doloroso. Mi viaje fue horrible...

"Alégrate, sé mi más fiel y único tesoro, mi todo como yo para ti. Lo demás que tenga que ocurrir y deba ocurrir con nosotros, los dioses habrán de enviarlo...

"Tarde del lunes... Tú sufres. ¡Ay! donde yo estoy, también allí estás tú conmigo. Conmigo y contigo haré yo que pueda vivir a tu lado. ¡¡¡Qué vida!!! ¡¡¡Así!!! Sin ti... perseguido por la bondad de algunas personas, que no quiero recibir porque no la merezco. Me duele la humildad del hombre hacia el hombre. Y cuando me considero en conexión con el Universo, ¿qué soy yo y qué es aquél a quien llaman el más grande? Y sin embargo... ahí aparece de nuevo lo divino del hombre. Lloro al pensar que probablemente no recibirás mi primera noticia antes del sábado. Tanto como tú me amas ¡mucho más te amo yo a ti!... ¡Buenas noches! En mi calidad de bañista, debo irme a dormir. ¡Ay, Dios! ¡Tan cerca! ¡Tan lejos! ¿No es nuestro amor una verdadera morada del cielo? ¡Y tan firme como las murallas del cielo!

Carta a l'estimada inmortal

"Buenos días, siete de julio. Todavía en la cama se agolpan mis pensamientos acerca de ti, mi amada inmortal; tan pronto jubilosos como tristes, esperando a ver si el destino quiere oírnos. vivir sólo me es posible, o enteramente contigo, o por completo sin ti. Sí, he resuelto vagar a lo lejos hasta que pueda volar a tus brazos y sentirme en un hogar que sea nuestro, pudiendo enviar mi alma al reino de los espíritus envuelta en ti. Sí, es necesario. Tú estarás de acuerdo conmigo, tanto más conociendo mi fidelidad hacia ti, y que nunca ninguna otra poseerá mi corazón; nunca, nunca...

"¡Oh, Dios mío! ¿Por qué habrá que estar separados, cuando se ama así? Mi vida, lo mismo aquí que en Viena, está llena de cuitas. Tu amor me ha hecho al mismo tiempo el ser más feliz y el más desgraciado. A mis años, necesitaría ya alguna uniformidad, alguna normalidad en mi vida. ¿Puede haberla con nuestras relaciones?... ángel, acabo de saber que el correo sale todos los días. Y eso me hace pensar que recibirás la carta en seguida.

"Está tranquila. Tan sólo contemplando con tranquilidad nuestra vida alcanzaremos nuestra meta de vivir juntos. Está tranquila, quíereme. Hoy y ayer ¡cuánto anhelo y cuántas lágrimas pensando en ti... en ti... en ti, mi vida... mi todo! Adiós... ¡quíereme siempre! No desconfíes jamás del fiel corazón de tu enamorado Ludwig. Eternamente tuyo, eternamente mía, eternamente nuestros."

Biografia i obra

Segons Wilhelm von Lenz hi ha tres etapes en la vida i obra de Beethoven

Primera etapa (1770-1802)

Audicions:

Sonata patètica

<https://www.youtube.com/watch?v=cg9KQ610biU>

Clar de lluna

<https://www.youtube.com/watch?v=OsOUcikyGRk>

- Ludwig van Beethoven va ser batejat el 17 de Desembre de 1770, a Bonn. La seva família era originària de Bèlgica.

-El seu avi era el director de capella de la cort i el seu pare era cantor i músic a la cort de Bonn. La família Beethoven va tenir set fills, però només tres homes van sobreviure, dels quals Ludwig va ser el més gran.

-Molt aviat, Ludwig va mostrar interès cap a la música, i el seu pare Johann el va instruir en els fonaments d'aquest art tan sublim, nit i dia, quan tornava a casa dels assajos o de la taverna.

-No hi havia cap dubte que el nen manifestava el do de la música, i el seu pare va pensar llavors en poder fer un "nen prodigi", un nou Mozart.

El 26 de Març de 1778, a l'edat de 7 anys, Beethoven va fer la seva primera actuació a públic a Colònia.

Biografia i obra

- Els talents musicals i pedagògics de Johann eren limitats i va caldre buscar altres instructors. Ludwig aprenia ràpidament, especialment orgue i composició guiat per músics experimentats com Gottlob Neefe.
- El 1782, a l'edat de 11 anys, Beethoven va publicar la seva primera composició: "Nou Variacions sobre una Marxa d'Ernst Christoph Dressler "(WoO 63).
- El 1783, Neefe va escriure en la "Revista de Música" sobre el seu talentós alumne: "Si continua d'aquesta manera, serà sens dubte, el nou Mozart"
- Al juny de 1784, per recomanació de Neefe, Ludwig és contractat com a músic a la cort de Maximilian Franz, Príncep Elector de Colònia.
- El Príncep Maximilian Franz era conscient del talent de Beethoven i el 1787 el va enviar a Viena a estudiar amb Mozart i prosseguir la seva educació. Viena era llavors el far cultural i musical d'Europa.
- La seva mare va morir finalment de tuberculosi el 17 de juliol de 1787.
- Als 16 anys, el jove Beethoven llavors, es va sentir que havia de prendre la responsabilitat sobre els seus dos germans menors, un sentiment que va mantenir durant la resta de la seva vida, i que de vegades va dur a terme en excés. Un sentiment de responsabilitat per la seva família, que en realitat, li va donar més dolors que alegries.

Biografia i obra

-El 1800, Beethoven va organitzar un nou concert a Viena, que aquest cop va incloure la presentació de la seva Primera Simfonia.

Encara que avui dia, nosaltres puguem jutjar aquesta obra com més clàssica, i propera les composicions de Haydn i Mozart, en aquest moment, el públic va trobar aquesta obra estranya, massa extravagant i fins i tot audaç.

-La seva activitat anava en augment, i també va tenir alumnes entre les joves aristòcrates, moltes d'elles joves i boniques amb les que va estar intermitentment enamorat.

-El 1801, Beethoven confessa al seu amic Wegeler, a Bonn, la seva preocupació sobre la seva progressiva sordesa.

- El 1802, A Heiligenstadt, l'any següent escriu el famós text en el qual expressa la seva desesperació i disgust davant la injustícia de la vida: que ell, un músic, pogués tornar-se sord era una cosa que no podia concebre.

Però la música i la seva ja forta convicció que hi havia "alguna cosa" va fer que seguís endavant. En aquest "Testament" va escriure que encara tenia molta música per descobrir, explorar i concretar.

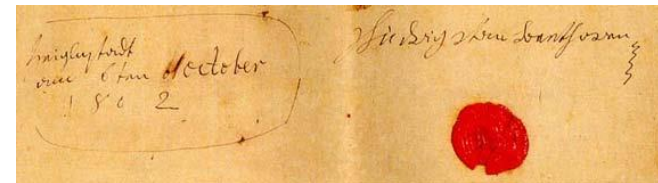
-A partir de 1803, davant l'adversitat i sabent que la seva malaltia s'anava fent pitjor amb el temps, Beethoven compon excepcionals sonates per a piano, com la Opus 31, "La Tempesta", la Segona i Tercera Simfonies i moltes més.

El testamento de Heiligensatd

Spies unicus testator Carl und daughter

4878
Ich der Herr Carl und die Frau Friederich sind
im Namen des Herren und der Welt, ein am 6ten Sept. 1802
in Heiligenstadt ein Testament abgeben worden. Ich Carl
bin der Testator, meine Frau Friederich die Testatrix.
Ich Carl bin ein lediger Mann, und habe keine
Kinder, und habe auch keine Verwandten, die mir
irgend etwas nach mir hinterlassen könnten.
Ich Friederich bin eine ledige Frau, und habe
keine Kinder, und habe auch keine Verwandten,
die mir irgend etwas nach mir hinterlassen
könnten.
Wir beiden haben uns einander und unsere
Eigenschaft, die wir zusammen haben, in
unserm Testamente abgetheilt, und jeder
von uns hat einen Theil davon erhalten.
Ich Carl habe den Theil erhalten, der mir
nach dem Testamente zukommt, und ich Friederich
habe den Theil erhalten, der mir nach dem
Testamente zukommt.
Wir beiden haben unser Testament abgeben,
und es hat die Wirkung, als ob wir es
vor dem Herrn abgeben hätten.
Dieses Testament ist abgeben worden,
und es hat die Wirkung, als ob wir es
vor dem Herrn abgeben hätten.

Heiligenstadt
6 octobre de 1802

Biografia i obra

Segona etapa (1803-1812)

Sonata apassionata ,Tercera Simfonia, Cinquena Simfonia i Sisena Simfonia

Audició:

Sonata apassionata

Primer tema:

https://www.youtube.com/watch?v=7_1C2_HusJw

Agudeses i gravetat del piano:

<https://www.youtube.com/watch?v=SpDbbYeTTYE>

Segon tema:

<https://www.youtube.com/watch?v=s-rvRpKKuq0>

-Beethoven va escriure la seva Tercera Simfonia en "memòria d'un gran home", Bonaparte, que era concebut com un alliberador del seu poble, i que des de la Revolució Francesa estava obrint una porta a l'esperança.

Quan Bonaparte es declara Emperador, Beethoven es va enfurismar i va esborrar violentament el nom de Napoleó de la primera pàgina de la partitura. La "Eroica" es va estrenar el 7 d'abril de 1805.

Biografia i obra

-Entre 1804 i 1807 va estar enamorat de la jove i bella Comtessa Josephine Brusnik ,vídua del Comte Deym. La comtessa corresponia al seu amor però aquest no va poder realitzar-se per les rígides restriccions socials de l'època i l'estricta separació entre la noblesa i la plebs.

En aquesta etapa hi ha una correspondència amorosa entre tots dos. Aquesta relació acaba al voltant de 1808.

-Mentrestant Beethoven havia finalment acabat la seva òpera, "Leonore". L'única òpera que va compondre. Va escriure i reescriure quatre diferents obertures.

Finalment el nom de l'Òpera va ser canviat pel títol de Fidelio, en contra dels desitjos del compositor. El 20 de novembre de 1805 va ser la data de la primera representació, davant una pobre concurrència de públic.

-En els anys següents, l'activitat creadora del compositor es va tornar intensa. Va compondre moltes simfonies, entre elles la famosa Cinquena, la Pastoral, l'obertura Coriolan, la petita peça per a piano coneguda com "Per a Elisa".

Biografia i obra

- L'Arxiduc Rudolf, germà de l'Emperador, va ser alumne seu en composició i eventualment es va convertir també en el seu més gran benefactor.

-El 1809, Beethoven es trobava descontent de la seva situació a Viena, especialment en l'aspecte econòmic. Llavors es va plantejar la invitació de Jérôme Bonaparte, per deixar Viena i instal·lar-se a Holanda.

La seva vella amiga la Comtessa Anna Marie Erdödy va aconseguir que es quedés a Viena amb l'ajuda dels més rics admiradors: L'Arxiduc Rudolf; el Príncep Lobkowitz i el Príncep Kinsky. Aquests aristòcrates van oferir a Beethoven una pensió anual de 4.000 florins, permetent d'aquesta manera viure sense cap mena de constrenyiment econòmic. L'única condició era que Beethoven no deixés Viena. Ell era lliure d'escriure el que volia, quan volia.

- El 1812, Beethoven es trasllada a fer una teràpia d'aigües al balneari de Tépliz, des d'on escriu la seva ardent carta a la seva "Estimada Immortal".

Biografia i obra

-A finals de juliol de 1812, Beethoven va conèixer a Wolfgang von Goethe, trobada organitzada per Bettina Brentano. Els dos grans artistes es van admirar mútuament però no van continuar la relació. El compositor va jutjar al poeta com massa servil amb l'aristocràcia, i el poeta va opinar que Beethoven era un ésser "indomable". Malgrat això, l'admiració de Beethoven cap a Goethe com a poeta no va disminuir, al contrari, va continuar posant música a molts dels seus poemes.

Tercera etapa (1813-1827)

Audició:

Novena Simfonia

<https://www.youtube.com/watch?v=ChygZLpJDNE>

-Un dels seus benefactors, el Príncep Lobkowitz va tenir un menyscapse econòmic, i el Príncep Kinsky es va matar en una caiguda del seu cavall. Els hereus de Kinsky van decidir no pagar les obligacions financeres que el Príncep havia contret amb Beethoven. Això va posar en dificultats al compositor per mantenir la seva independència econòmica.

-El Txec Johann Nepomuk Maelzel va contactar amb Beethoven. Maelzel va ser un talentós inventor (inventor del metrònom). Beethoven es va entusiasmar tant amb l'aparell que va escriure cartes a editors recomanant-lo i, fonamentalment, va començar a fer escrupolosament les anotacions de les marques de metrònom en les seves partitures, de manera que la seva música pogués ser interpretada precisament com ell ho havia planejat.

Biografia i obra

-El 1814 es va realitzar el Congrés de Viena, que va reunir a la capital a tots els caps d'estat que decidien el futur d'Europa després de la derrota de Napoleó. Tot Viena era una celebració. Aquest va ser un dels moments de glòria de Beethoven. Es van realitzar nombrosos concerts amb la seva música com a part de les celebracions i va ser convidat a tocar moltes vegades, rebent admiració i reconeixement dels líders d'Europa.

- El 15 de Novembre de 1815, mor Kasper Karl, el germà menor del compositor. En morir, deixa una esposa, a la qual Beethoven diu "La Reina de la Nit", parafrasejant l'òpera de Mozart a causa de la seva feble moral i un fill de 9 anys, Karl.

A partir d'aquest moment la vida del compositor canviaria dramàticament. El seu germà havia escrit que desitjava que la tutoria de Karl fos exercida conjuntament per la seva dona i el seu germà Ludwig.

Per a Beethoven, la responsabilitat havia de ser presa molt seriosament. D'una banda es negava a compartir la criança amb una dona com la seva cunyada i per una altra banda, com un solter de gairebé 45 anys que ja gairebé no podia sentir, va trobar molt difícil comprendre un nen amb una infància molt diferent de la seva pròpia, i que es va transformar en un adolescent difícil.

-El 1816, Carl Czerny, futur mestre de Franz Liszt i antic alumne de Beethoven es va tornar mestre de música de Karl, però no va trobar talent musical al nen, cosa que va desil·lusionar a Beethoven.

Dos anys més tard, l'Arxiduc Rudolf, va ser nomenat Cardenal i Beethoven va començar escriure per al seu alumne, la seva enorme Missa en Re. La missa naturalment no va estar a punt per l'entronització, però es va transformar finalment en una obra mestra de bellesa i espiritualitat incomparable.

-La Novena Simfonia estava pràcticament acabada en 1823, però no va ser fins al 7 de maig de 1824 que es va poder realitzar l'estrena d'aquesta meravellosa obra. Tot i les dificultats tècniques de la música i els problemes de l'exigència en les parts cantades, va ser un èxit rotund.

-Llavors enmig de preocupacions, malaltia i disgustos, però també d'una serenitat espiritual excepcional, comença el període d'*Els Últims Quartets*, una música tan excelsa i espiritual com cap altra. Aquests quartets són encara avui difícils per a les audiències contemporànies. Més tard, comença a escriure la *Desena Simfonia*.

-A finals de 1826, Beethoven es refreda i emmalalteix, la salut es complica associant-se a problemes hepàtics seriosos dels que Beethoven havia patit tota la vida. Finalment després d'una malaltia dolorosa de tres mesos Beethoven mor, envoltat dels seus amics.

-El 26 de Març de 1827. Més de 20.000 persones van assistir al funeral.

Pel·lícules recomanades

- Copying Beethoven

<https://www.youtube.com/watch?v=QFhusCy-a8I>

- Amada inmortal

<https://www.youtube.com/watch?v=tPfmnMKDSCY>